

«Veileder mellom kommunene i Trøndelag om regelverk, ansvar og roller og beste praksis for refusjon av kostnader til barnehageplass for fosterhjems plasserte barnehagebarn»

Utsendt fra KS Trøndelag 1.november 2019

1. Generelt lovverk som regulerer ansvar for tilbud til barnehagebarn

Omhandler regelverk for barnehageplass i kommunale og private barnehager.

Lov om barnehager

Etter barnehageloven § 8 (kommunens ansvar) andre ledd, jf. § 12a (rett til plass i barnehage) *plikter kommunen å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen.*

Barn som har barnehageplass i andre kommuner enn bostedskommunen

I noen tilfeller benytter kommunens barn barnehageplass i andre kommuner. Lov og forskrift regulerer refusjonsordninger så lenge barn går i en privat barnehage i en annen kommune enn bostedskommunen. Loven regulerer ikke tilsvarende når barnet har plass i en kommunal barnehage. Dette må i tilfelle avtales særskilt.

Tilskudd til drift av private barnehager

Barnehageloven § 14 regulerer kommunenes plikt til kommunalt tilskudd til godkjente - ikke kommunale barnehager. Plikten er regulert gjennom "Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager" (2015), heretter kalt Forskriften. Denne regulerer også refusjonsordninger mellom kommuner når et barn går i en privat barnehage i en annen kommune.

Forskriften § 15 Refusjon for barn fra andre kommuner

Kommuner som har private barnehager med barn som er folkeregistrert i en annen kommune, har rett til refusjon for barnehageplassen fra kommunen der barnet er folkeregistrert.

Merknad til Forskriften § 15 andre ledd:

Kommunen skal bruke satser for drift og kapital fastsatt av departementet i beregningen av refusjonskravet.

Bestemmelsen regulerer tilfeller der barn som er folkeregistrert i én kommune, går i en privat barnehage i en annen kommune. Kommunen der barnet er folkeregistrert blir i slike tilfeller refusjonspliktig overfor kommunen der barnet faktisk går i barnehage (vertskommunen).

Bestemmelsen om refusjon omhandler ikke tilfellene hvor barnet har plass i en kommunal barnehage i vertskommunen.

Bostedskommune:

Med bostedskommune menes den kommunen barnet bor/er folkeregistrert og som er ansvarlig for å tilby barnehageplass.

Vertskommune:

Med vertskommune menes i dette tilfelle den kommunen der barnet går i barnehage.

Barnets folkeregistrert adresse

Det er som oftest sammenfall mellom folkeregistrert adresse og bostedskommune. Det må være gode varslingsrutiner ved endring av folkeregistrerte adresse, mellom kommuner. Ved plassering av barn fra barnevernet kan det i noen tilfeller være usikkerhet om hva som er barnets bostedskommune.

2. Barn i private barnehager i andre kommuner enn bostedskommune

Kommuner som har ikke-kommunale barnehager med barn som er bosatt i en annen kommune, har rett til refusjon for kostnader til ordinær drift som ikke dekkes av foreldrebetalingen og andre offentlige tilskudd fra kommunen der barnet er bosatt. Refusjonen skal baseres på nasjonale gjennomsnittssatser for tilskudd til driftskostnader og kapitalkostnader fastsatt av departementet.

Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager med merknader, § 3 viser Utdanningsdirektoratets tolkningsuttalelse sist endret i 2018 at:

“Reglene om refusjon i forskrift om tildeling av tilskudd kun gjelder private barnehager, men at kommunen står fritt til å inngå avtaler for gjestebarn” (s. 184).

Videre viser tolkningsuttalelsen at dette ikke vil være omfattet av forskriftens regler. Refusjonen vil derfor ikke påvirke finansieringen av private barnehager.

Det er bostedskommunen som har ansvar for å innvilge søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling. Bostedskommunen må informere private barnehager om vedtatt foreldrebetaling.

3. Forskrift om ansvar for spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder.

Når det gjelder “Forskrift om ansvar for spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder”, er det punkt § 1. c. som avviker fra generelle føringer, se under.

Kapittel 1: Kommunens økonomiske ansvar for spesialpedagogisk hjelp

§ 1 definisjoner:

- a) bostedskommune: den kommunen hvor barnet er folkeregistrert
- b) vertskommunen: den kommunen som gir barnet spesialpedagogisk hjelp
- c) omsorgskommune: den kommune som har det økonomiske ansvaret etter barnevernloven, jf. barnevernlovens § 9-1.

§ 2 Bostedskommunens økonomiske ansvar for barn under opplæringspliktig alder, som mottar spesialpedagogisk hjelp utenfor kommunen.

For barn under opplæringspliktig alder som får spesialpedagogisk hjelp utenfor bostedskommunen, betaler bostedskommunen for utgiftene til spesialpedagogisk hjelp etter avtale med vertskommunen.

Bostedskommunen skal fastsette omfanget av den spesialpedagogiske hjelpen etter en sakkyndig vurdering fra vertskommunen. Bostedskommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

§ 3. Omsorgskommunens økonomiske ansvar for å oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder, som er plassert i fosterhjem eller institusjon utenfor kommunen.

For barn under opplæringspliktig alder, som barneverntjenesten eller fylkesnemnda plasserer i fosterhjem utenfor kommunen, er det omsorgskommunen som har det økonomiske ansvaret for den spesialpedagogiske hjelpen.

Omsorgskommunen skal fastsette omfanget av den spesialpedagogiske hjelpen etter en sakkyndig vurdering fra vertskommunen. Det økonomiske ansvaret følger av det fastsatte omfanget. Omsorgskommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Første og andre ledd gjelder tilsvarende for barn under opplæringspliktig alder, som barneverntjenesten eller fylkesnemnda plasserer i institusjoner som ikke er nevnt i kapittel 2.

Særregler

For barn, som er plassert i fosterhjem og som har behov for tilrettelegging etter barnehagelovens § 19 g er det *bostedskommunen som er ansvarlig for tilretteleggingen*, jf. Lov om barnehager § 19 a, Les utdanningsdirektoratets tolkningsuttalelse, sist endret 2018 om [kommunens ansvar](#), for § 19 g i barnehageloven.

§ 4. Uenighet

Dersom det er uenighet om hvor barnet er bosatt etter § 2 eller hvilken kommune som er ansvarlig for kostnadene til spesialpedagogisk hjelp etter § 3, skal fylkesmannen i det fylket der barnet oppholder seg avgjøre dette.

4. Samarbeid mellom kommuner der lovverket ikke er regulert

Samarbeid mellom kommuner om barn i kommunale barnehager må avtales særskilt i hvert enkelt tilfelle, i påvente/effekt av folkeregistrert adresse.